

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkey, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

JABLUNKOV-NÁVSÍ (K. Ú. NÁVSÍ, OKR. FRÝDEK-MÍSTEK)

Intravilán obce. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti s realizací stavby „Revitalizace povodí Olše – část III, vybudování splaškové kanalizace v obci Návší“ proběhl v červenci 2010 záchranný archeologický výzkum formou dohledu nad jednotlivými výkopy, které probíhaly podél hlavní komunikace v Návší – silnice III třídy č. 01151, tj. v ulici Nádražní, dále pak na ni navazujících vedlejších ulicích. Zdokumentováno bylo devět profilů v osmi sondách, ve kterých byly zpravidla zachyceny novověké archeologické situace.

Peter Kováčik, Petra Veselá

Resumé

Jablunkov-Návší (Kataster Návší, Bez. Frýdek-Místek), Innenbereich der Gemeinde. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

JESENÍK (OKR. JESENÍK)

Masarykovo náměstí. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V letech 2009–2010 proběhl v rámci „Rekonstrukce Masarykova náměstí v Jeseníku“ záchranný archeologický výzkum, při kterém se podařilo zachytit pozitivní nálezové situace, a to prakticky všude, kde došlo v rámci stavby k zásahům do terénu. Archeologické podloží je na lokalitě tvořeno mocnými šterkopískovými sedimenty říčky Bělé. Nejstarší zachycené antropogenní vrstvy a objekty lze datovat do raného, resp. staršího novověku (16.–17. století), nejstarší zahloubený objekt byl zřejmě ještě pozdně středověký. Vrcholně středověkou zástavbu se nepodařilo zachytit a lze tudíž předpokládat, že se tehdy koncentrovala mimo plochu náměstí. Vrstvy staršího novověku jsou reprezentovány především jílovitými a písčito - šterkovými komunikačními úrovněmi a planýrkami. Objevily se ale i základové barokní zdivo a řada dalších soudobých výkopů, z nichž některé jsou do-stí s větší či menší pravděpodobností pozůstatky dřevohliněných suterénů. Nejúplněji zachovaný byl zbytek suterénu v SV části náměstí, v místě projektovaného vodoměru pro kašnu. Stavba nad ním zanikla při požáru, snad z roku 1625, při kterém zanikla i původní budova radnice. Ta byla nahrazena barokní novostavbou s pozdějšími klasicistními úpravami. Relikty původní stavby jsou patrně reprezentovány základovým zdivem, zachyceným jižně od radnice.

Peter Kováčik, Martin Moník

Resumé

Jeseník (Bez. Jeseník), Masaryks Platz. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

JIHLAVA (OKR. JIHLAVA)

Joštova ulice. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V létě roku 2010 prováděla Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích pod vedením O. Chvojky a P. Briháčka ve spolupráci s Muzeem Vysočiny Jihlava záchranný archeologický výzkum na stavbě „Odvedení dešťových vod z objektu fary v Lazebnické ulici č. 1“. Výzkum navazuje na starší odvodňovací výkopy prováděné mezi kostelem sv. Jakuba Většího a dnešní farou v Z části Joštovy ulice v Jihlavě.

Nejvýznamnější objev představuje suterén domu, který lze na základě artefaktů nalezených v zásypu rámcově datovat do 2. poloviny 13. až 1. poloviny 14. století. Svými rozměry, kdy jedna pravděpodobně delší strana objektu dosahovala 10 m, patří k největším odhaleným suterénům tohoto období v Jihlavě. Spodní část domu s plochým dnem byla zahloubena asi 1,2 m do rulového podloží. Nadzemní část tvořila s největší pravděpodobností dřevohliněná konstrukce, vyloučena není ani kamenná podezdívka. V zásypu stavení byly nalezeny úlomky maza-nic a kameny. Na dně se nacházel mělký žlab – pravděpodobně odvodňovací kanál procházející středem podlahy severojižním směrem. Odhalená část půdorysu domu nerespektuje současnou parcelní síť a pravděpodobně pokračuje S směrem pod bývalý hřbitov u kostela sv. Jakuba Většího a J směrem pod současnou budovu fary. Vzhledem k poměrně velkému množství nálezu drobných strusek po tvorbě barevných kovů mohl objekt sloužit jako kovolitecká dílna na výrobu drobných kovových předmětů. Východně od suterénu domu bylo dokumentováno 6 kúlových jamek zahloubených do podloží ve dvou řadách po třech. Snad se jedná o pozůstatek dřevěného plotu patřícího k domu nebo o vymezení domovní parcely v době před založením hřbitova.

Suterén domu i kúlové konstrukce byly překryty mladší kamennou dlažbou, která je vyskládána s hrubě opracovaných kamenů do jílovitohlinité vyrovnávky. Na základě movitých keramických nálezu získaných z dlažby i ze zásypu nad ní můžeme toto zpevnění povrchu zařadit nejdříve do období pozdního středověku (15.–16. století) nebo do raného novověku (16.–17. století).

Dlažba byla porušena mladším výkopem pro dřevěný vodovod, dnes zcela vyhnulý. V dutině po rourách se nacházely typické kruhové železné spojky v místech spoju jednotlivých dřevěných komponent, zásyp výkopu pro vodovod obsahoval zlomky keramických nádob, které lze vřít do širokého časového období od 13.–18. století.

Západní část zkoumané plochy skrývala stopy po suterénu domu, který byl překryt vyrovnávkami terénu a stejnou kamennou dlažbou jako ve východní části. V zásypu sklepa se nacházelo menší množství fragmentů kuchyňské a stolní keramiky z období druhé poloviny 13. a první poloviny 14. století. Na plochém dně domu bylo nalezeno několik kamenných destrukcí, které původně tvořily buď stěny domu, nebo jeho podezdívku, popřípadě zpevňovaly nejstarší pochozí úroveň. Po vybrání výplně suterénu byly začištěny 2 úzké žlábkové zahloubené do podloží se třemi kúlovými jamkami. Situace představuje pozůstatek po jedné ze stěn domu s orientací JZ–SV. Nelze vyloučit,